

Buka

Pregled

U periodu koji je analiziran za potrebe ovog izveštaja nije došlo do značajnih promena. Novi Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini još uvek nije usvojen. Zabeležen je delimičan napredak u sprovođenju propisa. Grad Beograd je započeo projekat *Akustično zoniranje grada*, i Studije o uslovima koje moraju da ispunjavaju ugostiteljski objekti radi zaštite od buke na teritoriji Beograda. Grad Novi Sad je isplanirao izradu Strateške karte buke za celu teritoriju grada, ali precizan rok početka i završetka nije definisan.

Strateški i zakonodavni okvir

Od 2010. godine regulativa u oblasti zaštite od buke u Republici Srbiji (Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini („Službeni glasnik Republike Srbije“, br. 36/09, 88/10), Uredba o indikatorima buke, graničnim vrednostima, metodama za ocenjivanje indikatora buke, uznemiravanja i štetnih efekata buke u životnoj sredini („Službeni glasnik Republike Srbije“, br. 75/10), Pravilnik o metodologiji izrade akcionih planova („Službeni glasnik Republike Srbije“, br. 72/10) i Pravilnik o sadržini i metodama izrade strateških karata buke i načinu njihovog prikazivanja javnosti („Službeni glasnik Republike Srbije“, br. 80/10)) delimično je usklađena s regulativom koja je na snazi u zemljama Evropske unije u ovoj oblasti. Potpuna implementacija Direktive 2002/49/EC je predviđena do kraja 2021. godine. To podrazumeva izradu strateških karata buke i akcionih planova za pet aglomeracija (Beograd, Novi Sad, Niš, Kragujevac i Subotica), puteve, železnicu i aerodrom Beograd (MEI, 2018). Grad Niš je 2019. godine izradio Stratešku kartu buke i ima jedini 24-časovni kontinualni monitoring. Nijedan grad nema Akcioni plan. Na osnovu iskustva stečenog prilikom izrade Strateške karte buke za Grad Niš, izrađene su i Smernice – priručnik za izradu strateških karata buke u Republici Srbiji (MZŽS, 2019)

Takođe, osim pet aglomeracija koje redovno vrše monitoring buke, veliki broj jedinica lokalnih samouprava ne radi monitoring buke i ne dostavljaju podatke Agenciji za zaštitu životne sredine.

Predlog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini, koji bi trebalo da sadrži promene nadležnosti, nove metode procene indikatora, mehanizme izveštavanja, uvođenje principa „zagađivač plaća“, kao i rokove za usaglašavanje sa obavezama, određene Direktivom 2002/49/EC kao i obavezu primene jedinstvene metode proračuna nivoa buke za celo područje EU – CNOSSOS (Direktiva 2015/996), nije donet iako je bilo planirano (VRS, 2020).

Sprovođenje propisa

Od januara do decembra 2020. godine na osnovu dostupnih podataka zabeležen je delimičan napredak u ovoj oblasti. Grad Beograd je započeo projekat *Akustično zoniranje Beograda* (GB, 2019), u avgustu 2019. godine, i rok za završetak projekta je 28 meseci. Pored toga, Grad Beograd je u julu 2019. godine započeo izradu Studije o uslovima koje moraju da ispunjavaju ugostiteljski objekti radi zaštite od buke na teritoriji Beograda (GB, 2019). Rok za izradu ove studije je 17 meseci. Na zahtev Grada Beograda izrađena je i Studija stanja ugroženosti Beograda bukom iz ugostiteljskih objekata (Mijić et al, 2000).

Grad Novi Sad je Odlukom o dopuni Programa zaštite životne sredine Grada Novog Sada za period 2015–2024. godina – Akcioni plan za sprovođenje programa zaštite životne sredine Grada Novog Sada (2020–2024) (GNS, 2020) predvideo i izradu Strateške karte buke za celu teritoriju Grada Novog Sada, ali precizan rok nije definisan.

Gradovi Subotica i Kragujevac jedino sprovode redovne aktivnosti monitoringa buke u životnoj sredini.

Finansiranje

Ministarstvo zaštite životne sredine Republike Srbije u 2020. godini nije opredelio sredstva za oblast buke. Svih pet aglomeracija je u budžetu za 2020. godinu izdvojilo sredstva za programe praćenja nivoa komunalne buke. Pored toga, Grad Beograd je u Programu korišćenja sredstava Budžetskog fonda za zaštitu životne sredine Grada Beograda za 2020. godinu kao i Izmenama i dopunama Programa obezbedio sredstva za Akustičko zoniranje Beograda, istraživanje metoda indikativnih merenja nivoa buke u životnoj sredini u Beogradu, izradu Studije o uslovima koji moraju ispunjavati ugostiteljski objekti radi zaštite od buke na teritoriji grada Beograda (GB, 2020).

Preporuke

Strateški i zakonodavni okvir

1. Usvojiti novi Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini.
2. U potpunosti usaglasiti podzakonske akte s Direktivom 2002/49/ EC.
3. Uvesti jedinstvene metode proračuna nivoa buke shodno Direktivi 2015/996 (CNOSSOS).

Sprovođenje propisa

4. Započeti sa izradom strateških karata buke za ostale četiri aglomeracije (Beograd, Novi Sad, Kragujevac i Subotica), kao i za Aerodrom „Nikola Tesla“, i za sve aglomeracije izraditi akcione planove.
5. Raditi na obuci kadrova za oblast buke (naročito na lokalnom nivou).
6. Uvesti 24-časovni kontinualni monitoring buke i učiniti podatke dostupnim kroz objedinjeni prikaz automatskog monitoringa buke.
7. Izvršiti akustičko zoniranje svih jedinica lokalne samouprave.
8. Uraditi procenu štetnih efekata buke na zdravlje ljudi i životnu sredinu.
9. Uvesti kontrolu JLS u sprovođenju monitoringa buke i dostavljanja rezultata monitoringa buke Agenciji za zaštitu životne sredine.
10. Proširiti nadležnosti – ovlastiti ekološku inspekciju i komunalnu miliciju da mogu samostalno da mere nivo komunalne buke.

- 11.** Kontrolisati organizatore javnih skupova, zabavnih i sportskih priredbi i drugih aktivnosti na otvorenom i u zatvorenom prostoru da li su u prijavi za održavanje javnih skupova i aktivnosti dostavili podatke o merama zaštite od buke ukoliko upotreba zvučnih i drugih uređaja može prekoračiti propisane granične vrednosti.

Finansiranje

- 12.** Obezbediti sredstva za realizaciju planova (i obaveza) u oblasti buke.

Reference

- MEI, 2018. Nacionalni program za usvajanje pravnih tekovina EU. Dostupno na: https://www.mei.gov.rs/upload/documents/nacionalna_dokumenta/npaa/npaa_2018_2021.pdf
- MZŽS, 2019. Ministarstvo zaštite životne sredine, Smernice za izradu strateških karata buke u Srbiji. Dostupno na: http://www.sepa.gov.rs/download/buka/Prirucnik_za_izradu_strateskih_karata_za_aglomeracije.pdf
- VRS, 2020. Vlada Republike Srbije, Plan rada Vlade za 2020. godinu. Dostupno na: http://www.gs.gov.rs/doc/PLAN_RADA_VLADE_2020.pdf
- GB, 2019. Grad Beograd, Obaveštenje o zaključenom Ugovoru za uslugu: Akustično zoniranje Beograda. Dostupno na: <http://portal.ujn.gov.rs/Dokumenti/ObavestenjeOZaključenomUgovoru.aspx?idd=2461710&idp=2370188&vz=2>
- GB, 2019. Grad Beograd, Odluka o dodeli Ugovora za uslugu izrade Studije o uslovima koje moraju da ispunjavaju ugostiteljski objekti radi zaštite od buke na teritoriji Beograda. Dostupno na: <http://portal.ujn.gov.rs/Dokumenti/DodelaUgovora.aspx?idd=2405775&idp=2354622&vz=2>
- Mijić, M., Milenković, A., Boljević, D., Savković, D., Bijelić, M., Miljković, T., Šumarac Pavlović, D. (2020) Studija stanja ugroženosti Beograda bukom iz ugostiteljskih objekata. ETRAN – Zbornik radova, AK 2.1.1. Dostupno na: https://www.etrans.rs/2020/ZBORNIK_RADOVA/Radovi_prikazani_na_konferenciji/013_AK2.1.pdf
- GNS, 2020. Skupština grada Novog Sada, Odluka o dopuni Programa zaštite životne sredine Grada Novog Sada za period 2015–2024. godina. Dostupno na: [https://environovisad.rs/laravel-filemanager/files/shares/%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/Dopuna%20PZZS%20GNS%202019-2024%20-%20Akcioni%20plan\(2020-2024\).pdf](https://environovisad.rs/laravel-filemanager/files/shares/%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/Dopuna%20PZZS%20GNS%202019-2024%20-%20Akcioni%20plan(2020-2024).pdf)
- GB, 2020. Program korišćenja sredstava budžetskog fonda za životnu sredinu Grada Beograda za 2020. godinu, Izmene i dopune Programa Program korišćenja sredstava budžetskog fonda za životnu sredinu Grada Beograda za 2020. godinu. Dostupno na: <http://www.sllistbeograd.rs/pdf/2020/02-2020.pdf#view=Fit&page=1>, <http://www.sllistbeograd.rs/pdf/2020/80-2020.pdf#view=Fit&page=1>, <http://www.sllistbeograd.rs/pdf/2020/116-2020.pdf#view=Fit&page=1>

NIVO KOMUNALNE BUKE U BEOGRADU U 2019. GODINI

DOZVOLJENI NIVO BUKE

Dan: 65 dB(A), Veče: 65 dB(A), Noć: 45 dB(A)

Jurija Gagarina 193	55,7	55,7	48,9
Bulevar kralja Aleksandra 69	65,7	65,6	61,9
Kraljice Natalije 66	62,7	61,9	58,5
Vojvode Stepe 64	67,5	66,8	62,7
Bulevar despota Stefana 122	68,2	67,5	64,4
Glavna 28, Zemun	65,6	64,8	61,0
Jug-Bogdanova 2	67,5	67,3	63,4
Blagoja Parovića 35	60,7	58,1	54,3
Dalmatinska 1	60,6	60,3	54,8
Bulevar vojvode Mišića 43	67,0	66,0	62,4

* izvor: Beograd u brojkama 2020